

туала на следващия ден – 14 май. Има неписана забрана котлето да не се пипа “сякаш Господ го пази”.

На 14 май след обяд се събират всички жени, които са пуснали своите предмети в котлето. Закичват главите си с цветя, а на кръста си слагат клонки от върбови клонки. Основното действащо лице в обичая е малкото момиче, до 10 години. Избира се от участничките предварително – обяснява му се какво трябва да прави, как да се държи, какво не трябва да прави. Облича се с рокля, на главата е с кърпа (не тази, която е покривала котлето, а тази е по-плътна, непрозрачна), а в ръцете си държи огледало. Няма право да маха кърпата, да гледа настрани, да говори извън това, което й е позволено.

Преди започване на ритуала се изпяват песни специални за празника. На тях не се играе, а само се слушат. След пеенето момичето започва да вади един по един сложените в котлето предмети – „мартифал”. Като хване предмета, то не го показва из под кърпата преди някоя от жените, каже някакво наричане. Чак след това пита на кого е. Смята се, че наричането е късметът на собственичката за следващата година – до следващата Майя. При наричанията не се казва нещо неприятно, грубо, неприлично. Казаното се запомня и често се сравнява късметът от миналата Майя и тази.

Когато се извадят всичките предмети, възрастна жена, към 50 и повече години, се облича като булка (с шалвари) и за веселба на околните започва да се търкаля по земята за здравето на събралите се. Те я наобичават и я гледат, смеят се, веселят де, подхвърлят майтапи и шеги. Жена играе кючек, хоро, разказва вицове. Избира се такава жена, която няма да има разправии със семейството си, заради това, което прави и мъжът няма да и се кара – “защото мъжете не разбират смисъла на това, което се прави и го приемат насериозно”. Тук всичко може да се говори (и неприлични неща, защото има момичета), но никоя жена няма право да сърди, след като е дошла.

Когато приключи веселата част, започва гощавката на предварително подготвената трапеза. Менюто е празнично, а не ритуално, всеки може да донесе каквото има и иска. При наличие на повече средства се канят музиканти от квартала.

Мая продължава до вечерта. На този ден мъжете проявяват уважение към жените, тъй като празникът е техен. Оставят ги да се веселят, а доминантът на къщата даже може да не присъства.

На малкото момиче, което е вадило „мартифала”, след приключване на празника, се купува рокля, чорапи и други дрехи (Студии романи 1991: 121-123).